

Sivistyspalveluiden yleistavoitteen toteutuminen

Sivistyspalveluiden yleistavoite, lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen, on toteutunut suunnitelmallisesti. Resursseja on suunnattu koulupudokkuuden vähentämiseen ja aggressiivisten alkuopetuksen oppilaiden tukemiseen. Koulupudokkaiden Luoto-ryhmässä on ollut lukuvuoden 2025–26 alusta kahdeksan oppilasta. Opetus on toteutunut kunnan omissa tiloissa. Vuokratiloista luovuttiin edellisen kouluvuoden päätyttyä.

Pohteen järjestämät opiskeluhoitopalvelut ovat parantuneet syyslukukaudella. Kuntaan on saatu ostokoulupsykologipalvelua, ja Liminka on päässyt mukaan koulupsykykarikokeiluun, jossa kuntaan on saatu psykiatrisia sairaanhoitajia. Lasten ja nuorten haasteet näkyvät opiskeluhoillon lisääntyvänä tarpeena. Koulupoissaolojen seuranta tehdään tehostetusti. Alueellisten erityisluokkien tarve on korostunut.

Kiusaamiseen puuttumisen mallia ja poissaoloihin puuttumista on viety eteenpäin johdonmukaisesti. Poissaolon portaatiimintamalli on otettu käyttöön esiopetuksessa elokuussa 2025. Kiusaamiseen puuttuminen yksi Lapsiystävällinen kunta -tavoitteista. Kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumista on parannettu mm. Opetushallituksen hankerahoituksella. Syyslukukauden alusta on tutustuttu KiVa-koulumallin laatuksiteereihin, koska halutaan varmistaa, että KiVa-koulumalli toteutuu kaikilla kouluilla kaikilta osin. Kiusaamiseen puuttumisen toimintaa koordinoi Limingan kouluvalmentaja. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on käytössä pisanapuuttumisen malli, johon koko henkilöstö on koulutettu sisäisesti.

Sivistyspalveluiden kansainvälisyystavoitteet saavutettiin lukuvuoden 2024–25 osalta. Erasmus+-akkreditointi varmistaa, että oppilaiden ja henkilökunnan osallisuus kansainväliseen toimintaan toteutuu tavoitteen mukaisesti eli 20 % oppilaista ja henkilökunnasta osallistuu kansainväliseen toimintaan myös vuonna 2025. Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta KV-toimintaan ovat osallistuminen opetussuunnitelman mukaiseen koulun kansainvälisyystoimintaan, mm. osana Erasmus+-projekteja ja -vierailuita sekä muita KV-vierailuja myös isäntäoppilaina omilla kouluillaan. Ojanperän koulu jatkaa edelleen seitsemän vuotta sitten alkanutta JDO-projektiaan ulkomaisten koulujen kanssa. Projektissa ollaan säännöllisessä yhteydessä partnerikoulun kanssa videoneuvotteluteitse Eurooppaan ja Aasiaan, samalla aikavyöhykkeellä oleviin kouluihin. Lukuvuonna 2024-2025 ja 2025-2026 koulut ovat sijainneet esim. Intiassa, Portugalissa, Saksassa ja Pohjois-Irlannissa.

Kunta sai uuden 149 000 euron Erasmus+-hankerahoituksen lukuvuodelle 2025-26. Kuntaan on työstetty Erasmus+-suunnittelupohja, jossa tehdään näkyväksi henkilökunnan ja oppilaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua Erasmus+-liikkuvuuksiin.

Opetuksen muita painoalueita, STEAM-opetus, painotettu matematiikka ja kaksikielinen opetus, on edistetty suunnitelmallisesti, ja ne ovat saaneet vakiintuneen paikan Limingan opetuspalveluissa. Päiväkotitoiminta alkanut tiedepainotteinen esiopetus saa jatkumon Tupoksen alakoulun STEAM-opetuksen kautta.

Limingan lukion tavoite olla vetovoimainen lukioyksikkö toteutuu. Limingan lukioon oli keväällä 128 ensisijaista hakijaa. Keskiarvoraja kipusi noin 7,5, joten kaikki ensisijaiset hakijat eivät päässeet Limingan

lukioon. Lukioon on otettu neljään rinnakkaiseen ryhmään niin paljon opiskelijoita kuin on pystytty. Elokuun alussa englanninkielisessä opetusryhmässä oli 28 opiskelijaa ja yleisopetuksen ryhmissä 33 opiskelijaa.

Yleiskuvaus Sivistyspalveluiden palveluista ja tarkoituksesta

Sivistyspalvelut koostuu varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukiokoulutuksesta ja musiikkiopiston palveluista. Varhaiskasvatuksen kokonaisuus käsittää päiväkotihoidon, vuorohoidon, esiopetuksen, erityisvarhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen palvelut. Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perhe voi valita kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen. Tukimuodot ovat kotihoidontuki tai yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä sekä yksityisen päiväkotihoidon palveluseteli. Vuoden 2025 lopussa yksityisen palvelun osuus oli 24,5%.

Perusopetus, iltapäivätoiminta sekä lukiokoulutus muodostavat kunnan opetuspalvelut. Erityisopetusta eli uuden lain mukaan oppilaskohtaista tukea annetaan yleisopetuksen ryhmissä sekä pienryhmä- ja erityisluokkaopetuksena. Vaativan erityisen tuen ryhmät (VETO-ryhmät) ja koulupudokkaiden Luoto-ryhmä ovat tarjonneet tukea suurien haasteiden kanssa kamppaileville lapsille. Iltapäivätoimintaa järjestetään kaikissa kunnan peruskouluissa.

Limingan lukio on kasvanut 340 opiskelijan kouluksi syksyllä 2025. Lukiolla on tehty alkuvuodesta oppilasmäärän kasvun edellyttämiä henkilöstö- ja tilajärjestelyjä. Lukio on vetovoimainen, vahva lukioyksikkö, jonka kantava ajatus on toimia hyvinvointikouluna. Muita lukion painotuksia ovat kaksikielinen opetus ja kansainvälisyys, STEAM-minitiedepolku, tiimilukiotoiminta ja Bisneslukio-opintojaksokokonaisuus yrittäjyydestä kiinnostuneille.

Limingan seudun musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista, opetussuunnitelman mukaista taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Musiikkiopiston 226 oppilasta ovat Limingasta, Tyrnävältä, Lumijoelta ja Siikalatvasta.

Sivistyspalveluiden toimintaympäristöanalyysi

Lasten, nuorten ja perheiden tuen tarve on edelleen suuri. Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa tarvitaan entistä monipuolisempaa ja räätälöityä tukea. Lukuvuoden 2025–2026 alussa voimaan tullut ryhmäkohtaisen tuen järjestämisvelvoite helpottanee tilannetta. Joustavien ryhmäjärjestelyjen on todettu tukevat oppilaiden motivaatiota ja osaamista.

Poissaoloihin ja koulupudokkuuteen on puututtu poissaolon portaita hyödyntäen, tehostamalla tiedottamista koteihin ja järjestämällä Luoto-ryhmän tukea, mm. koulupudokkaille. Syksyllä 2025 koulupoissaolot ovatkin kääntyneet laskuun. Käyttäytymisen haasteet, kuten aggressiivinen käytös, vaativat edelleen panostuksia VETO-ryhmän tyyppisiin räätälöityihin ryhmittelyihin. Opetushallituksen hankerahalla on edistetty kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumista. Henkilökuntaa koulutetaan TCM-menetelmän käyttöön vastaamaan käytöksellään haastavien lasten kanssa työskentelyyn.

Kuntatalous on haastanut säästötoimiin. Sivistyspalveluissa on haettu säästöjä tilakustannuksista ja henkilöstökuluista. Kaikki erityisryhmät on saatu kunnan omiin tiloihin, ja Vilske-vuokramoduulista luovuttiin 31.12.2025. Henkilöstövähennystä on saatu aloittavien 1. ja 7. luokkien tarkasteluiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen tuo haasteita valtionosuuksien kautta. Tarvitaan ennakkoivia toimenpiteitä tilojen ja henkilöstön osalta sekä vetovoimaisia palveluita uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Kaksikielinen opetus, kieliohjelma ja painotettu matematiikkaopetus sekä modernit varhaiskasvatus-, koulu- ja liikuntatilat ovat merkittäviä vetovoimatekijöitä.

Koulupäivän sujuvuutta on parantanut elokuun alussa voimaan tullut kännykkäkielto. Yläkoululaisille tehdyn kyselyn perusteella, oppilaat eivät pidä kännykkäkiellosta, vaikka se onkin rauhoittanut oppitunteja ja kannustanut panostamaan välituntitoimintaan. Kouluilla on järjestetty monipuolista toimintaa oppilaiden aktivoimiseksi ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi.

Digitaalisuus ja tekoäly haastavat opetuksen ja hallinnon toimintatapoja. On tärkeää vahvistaa henkilöstön osaamista, varmistaa ohjelmistojen ja laitekantojen ajantasaisuus sekä huolehtia tietoturvasta ja eettisistä toimintaperiaatteista. Maksullisten ohjelmistojen hankintaa on selvitetty ja pohdittu tekoällyn käyttöön liittyviä eettisiä haasteita. Opetushenkilöstön tekoälypilotti on aloitettu ja ohjelmistojen tietosuojavaikutusten arviointi on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Laitekantaa päivitetään ja laite/oppilas -suhdelukua tarkastellaan koko opetustoimessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointi edellyttää digitaalisuuden vastapainoksi liikuntaa, ulkoilua, riittäviä yöunia, harrastuksia ja kavereita sekä ja aikuisten läsnäoloa ja kohtaamista. Sosiaalinen media aiheuttaa muun muassa ulkonäköpaineita. Tämä on todettu kouluterveyskyselyn tuloksissa, muun muassa Limingan yläkouluikäisten tyttöjen osalta. Medialukutaidon merkitys on korostunut. Medialukutaito antaa valmiuksia toimia vastuullisesti ja kriittisesti sosiaalisessa mediassa, erottaa muokattu sisältö todellisesta ja arvioida saatuja viestejä. Se tukee nuorten itsetuntoa, hyvinvointia ja sosiaalisten paineiden hallintaa arjessa. Laadukkaat, maksuttomat harrastusmahdollisuudet, kuten HaLi-toiminta, tuovat osaltaan vastapainoa somemaailmassa luovimiseen.

Sivistyspalveluiden toiminnan kehittämisen toteutuminen

Sivistyspalveluiden painoalueita ovat vuonna 2025 olleet Limingan kuntastrategian kärjet: kansainvälisyyden ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen sekä digitaalisuuden kehittäminen.

Kunnan vetovoimaa ja kuntakuvaa on vahvistettu tiedottamalla aktiivisesti ja tehokkaasti varhaiskasvatuksen ja opetuksen painoalueista. Kaksikielinen koulupolku esiopetuksesta lukion loppuun on yksi kansainvälisyyden kärjistä. Kaksikielistä opetusta on kehitetty vahvistamalla opettajien osaamista ja CLIL-pedagogiikkaa (Content and Language Integrated Learning) kansainvälisissä verkos-toissa. CLIL-pedagogiikan mukaisesti kieltä opitaan samanaikaisesti oppisisältöjen kanssa.

Euroopan unionin Erasmus-hankkeita on Limingassa toteutettu vuosittain. Liminka sai Erasmus+ -akkreditoinnin vuosiksi 2024-2027, joten kansainvälisten hankkeiden resursointi on turvattu suunnittelukauden loppuun ja toiminta on toteutunut suunnitellusti myös vuonna 2025. Opettajille ja oppilaille on avautunut kansainvälistymisen verkostoja ja opettajille myös täydennyskoulutustilaisuuksia.

Kansainvälisyyden vahvistamiseen on vuonna 2025 ollut käytössä myös Opetushallituksen kansainvälisyshankerahaa, jolla Limingan kaksikielistä koulupolkua on toteutettu jo usean vuoden ajan.

Digitaalisuuden vahvistaminen on jatkunut suunnitellusti vuonna 2025. Yläkoulujen vanhentunut av-laitteisto on korvattu vuokralaitteilla, joiden kulut jakautuvat viidelle vuodelle. Digipedagogiikan ja opettajien digituen järjestämiseksi digitukihenkilöiden tehtäväkuvat päivitettiin syksyn 2025 alusta. Lisäksi panostettiin koko sivistyspalveluiden tietosuojan ja -turvaan. Lukiossa ja perusopetuksessa on lisäksi jatkunut luonnontieteitä, teknologiaa, insinööritaitoa, taidetta ja matematiikkaa yhdistävän STEAM-pedagogiikan kehittäminen vertaiskehittämällä alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä STEAM-verkostoissa.

Lasten ja nuorten hyvää elämää edistettiin vuonna 2025 UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallilla. Uusi toimintasuunnitelma valmistui vuoden 2025 alussa, ja sitä toteutetaan vuosina 2025-2026 yhteistyössä lasten ja nuorten, kunnan eri palvelualueiden ja kolmannen sektorin kumppaneiden kanssa. Painoalueina ovat olleet lapsen oikeuksien jalkauttaminen sekä työntekijöille että luottamushenkilöille sekä lasten hyvän elämän vahvistaminen kehittämällä uudenlaisia matalan kynnyksen toimintamalleja mielenterveyden haasteisiin, vahvistamalla harrastusmahdollisuuksia ja kannustamalla päihteettömään elämään. Kunnan tavoitetta ”jokaisella kuntalaisella on vähintään yksi harrastus” tuettiin vuonna 2025 peruskoululaisten osalta Harrastava Liminka eli Ha-Li-hankkeessa, jossa oli meneillään viides hankekausi.

Sivistyspalveluiden talouden toteutuminen 2025

Sivistyspalvelut tuloslaskelma, €	TP 2024	TA 2025	Muutos TA 2025	Muutettu TA 2025	TP 2025	Erotus TP 2024 – TA 2025	To- teuma -%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	383 341	331 725		331 725	531 979	200 254	160,4
Maksutuotot	461 248	418 400		418 400	512 137	93 737	122,4
Tuet ja avustukset	297 785	211 050		211 050	309 947	98 897	146,9
Vuokratuotot	690	150		150	633	483	422,0
Muut toimintatuotot	77 413	12 474		12 474	81 569	69 095	653,9
TOIMINTATUOTOT YH- TEENSÄ	1 220 477	973 799	-	973 799	1 436 265	462 466	147,5
TOIMINTAKULUT							
Palkat ja palkkiot	-17 200 572	-16 790 060	-427 787	-17 217 847	-17 534 334	-316 487	101,8
Eläkekulut	-3 359 511	-3 241 718		-3 241 718	-3 545 433	-303 715	109,4
Muut henkilösivukulut	-384 705	-445 999		-445 999	-502 583	-56 584	112,7
Henkilöstökorvaukset	271 226	143 353		143 353	206 480	63 127	144,0
Palvelujen ostot	-7 501 742	-7 492 011		-7 492 011	-7 506 868	-14 857	100,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-741 855	-769 780		-769 780	-714 965	54 815	92,9
Avustukset	-622 811	-655 000		-655 000	-618 153	36 847	94,4
Vuokrat	-4 503 992	-4 550 986		-4 550 986	-4 459 062	91 924	98,0
Muut toimintakulut	-89 236	-54 188		-54 188	-71 723	-17 535	132,4
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-34 133 198	-33 856 388	-427 787	-34 284 175	-34 746 641	-462 465	101,3
TOIMINTAKATE	-32 912 722	-32 882 589	-427 787	-33 310 376	-33 310 376	1	100,0

Kasvun ja oppimisen lautakunta joutui esittämään kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle lisämäärärahaa talousarvioon. Sivistystoimen vuoden 2025 talousarvio oli ylittymässä 428 t€ eli noin 1,3 %. Sivistyspalveluiden valtuustoon nähden sitova toimintakate muutettiin -32 882 589 eurosta -33 310 376 euroon.

Sivistyspalveluiden toimintatuotot ovat toteutuneet 147,5 %. Toimintatuottoja on kertynyt 462 t€ yli toteuman. Toimintatuottoja nostavat kotikuntakorvaukset, jotka toteutuivat runsaasti yli talousarvion. Suuret kotikuntakorvaustulot johtuvat lastensuojeluyksiköiden lapsista. Varhaiskasvatuksen kotikuntakorvaukset ovat toteutuneet yli budjetoidun, ollen 224%. Talousarvioon budjetoiduista tuotoista noin 100 t€ tulee musiikkiopiston lukukausimaksuista.

Talousarvion ylitykset koostuivat käytännössä henkilöstökuluista, jotka ylittivät yhteensä lähes 614 t€ eli 3,0 %. Henkilöstökulujen ylitystä on vuonna 2025 yhteensä 608 t€ (5,0 %) perusopetuksessa sekä 65 t€ (4,3 %) lukiossa. Varhaiskasvatuksen osalta henkilöstökulujen toteuma on 96,9 % ja toimintakate

kokonaisuudessaan on alittunut 309 t€:lla (97,2 %). Musiikkiopiston toimintakate on 103,1 % (-14 t€), lukion toimintakate on 100,4 % (-12,5 t€) ja perusopetuksen 101,3 % (-246 t€).

Henkilöstökulujen ylitykseen on useita syitä. Osa suunnitelluista henkilöstökuluista on jäänyt suunnitteluvaiheessa kirjaamatta talousarvioon. Vuoden 2025 palkankorotuksiin ei myöskään ole riittävästi varauduttu. Runsaina maksutuottoina näkyvät sijoitettujen lasten kotikuntakorvaukset tarkoittivat myös lisääntyneitä kustannuksia. Ko. lasten opetuksen ja oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen on vaatinut myös oppilaskohtaisia järjestelyitä, joista yleensä ainoastaan ohjaajakustannukset voidaan laskuttaa kotikunnalta erillisinä.

Elokuussa 2025 toimeenpantu oppimisen tuen uudistus on aiheuttanut lisäkustannuksia, kun ryhmäkohtaisten tukimuotojen velvoittavuus ja minimimäärä on määritelty perusopetuslaissa. Tämä uudistus on huomioitu laskennallisesti peruspalveluiden valtionosuudessa. Ryhmäkohtaisen resursoinnin osuus on 0,122 vuosiviikkotuntia (vvt)/oppilas. Limingan perusopetuksen syksyn 2025 oppilasmäärällä resurssilisäys on 240 vuosiviikkotuntia, mikä tarkoittaa keskimäärin kolmen vuosiviikkotunnin lisäystä opetusryhmää kohti. Alakoulun puolelle on tullut lisäksi äidinkieltä ja matematiikkaa yhteensä 2 vuosiviikkotuntia vuosiluokille 1-2 ja yksi vuosiviikkotunti 3. luokalle. Nämä tunnit tekevät kolmen peruskoulun osalta yhteensä 26 vuosiviikkotuntia.

Nämä perusopetuslain ja -asetuksen muutokset huomioitiin lukuvuoden 2025-2026 tuntikehyssuunnittelussa, mutta niitä ei ole pystytty ennakoimaan vuoden 2025 talousarvion suunnittelussa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 27.05.2025 § 47 hyväksynyt perusopetuksen tuntikehyksen lukuvuodelle 2025-26. Tuntikehyspäättös on lisännyt uutta resurssitarvetta elo-joulukuun 2025 osalta vuoden 2025 talousarvioon.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökulut ovat vähentyneet merkittävästi. Varhaiskasvatuksessa sijaiskuluja on toteutunut vain 58% budjetoiduista. Poissaoloja on paikattu sisäisesti, ja apulaisjohtajilla on ollut kahden päivän sijaistusvelvoite viikossa.

Vaikka resurssi perusopetuksessa on lisääntynyt, on sivistystoimen henkilöstömäärä kokonaisuutena vähentynyt vuoteen 2024 verrattuna 7 henkilöllä. Ylityksen tasoittamiseksi sivistystoimessa on onnistuttu säästämään aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden, avustusten sekä muiden toimintakulujen osalta. Myös varhaiskasvatuksen puolella kustannukset ovat toteutuneet alle talousarvion.

Sivistyspalveluiden keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Kunnassa on toteutettu keväällä lukuvuoden 2025-2026 rekrytoinnit täyttölupamenettelyllä. Täyttölupamenettelyllä on saatu säästää joidenkin lyhyiden sijaisuuksien täyttämättä jättämisenä. Hanketoiminnan väheneminen on vähentänyt henkilöstön määrää hiukan myös opetuspalveluissa. Oppimisen tuen uudistuksen seurauksena perusopetuksen työntekijämäärä ei laske syksyllä, vaikka luokkien määrä vähenee.

Varhaiskasvatuksessa lasten määrän väheneminen näkyi palveluverkon pienenemisenä. Tilahaasteiden vuoksi Tupoksessa on ollut kolmen ryhmän verran vähemmän varhaiskasvatuspaikkoja ja kirkonkylällä lasten määrän vähenemisen vuoksi on yhden ryhmän verran vähemmän varhaiskasvatuspaikkoja. Lasten osallisuusaste on

korkea, jonka vuoksi kaikki varhaiskasvatuspaikat ovat täynnä. Tämä haastaa lakisääteisten palveluiden järjestämistä. Varhaiskasvatuksen käyttöastetta on pyritty nostamaan 80 prosenttiin. Tavoitteen saavuttamista vaikeuttavat lomakuukaudet, jolloin käyttöasteet heittelevät kovasti. Varhaiskasvatuksen keskimääräinen käyttöaste joulukuun lopussa oli n. 75 % (pl. Aapin vuoropäivähoito sekä kesä- ja heinäkuu).

Perusopetuksessa oppilasmäärän väheneminen näkyy hitaammin alakoulusta alkaen. Oppilasmäärän vähenemiseen on varauduttu tilajärjestelyin, mikä on näkynyt vuonna 2025 hienoisena tilahtahtena, kunnes oppilasmäärä laskee enemmän.

Myös henkilöstö vähenee oppilasmäärän vähenemisen suhteessa vähitellen. Oppilasmäärän väheneminen näkyi jo jonkin verran alakoulun puolella, mutta yläkoulun osalta eletään huippuvuosi, mikä vaikuttaa siihen, että tuntikehyksen tuntiresurssi ei vielä pienene. Koulukeskuksessa oppilasmääräpaine on siirtynyt yläkoulun puolelle ja alakoulun oppilaat ovat sopineet ensimmäistä vuotta heille suunniteltuihin tiloihin. Opiskelijamäärät pysyvät lukiossa nykyisen kaltaisena vielä viitisen vuotta, mikä jälkeen on varauduttava henkilöstömuutoksiin.

Sivistyspalveluiden toimintasuunnitelman toteutuminen

Sivistyspalveluissa on vahvistettu lasten hyvää elämää UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallilla (LYK). Kunnan palvelualueet ovat mukana kehittämässä lapsiystävällistä kuntaa yhteistyössä seura- ja yhdistystoimijoiden ja Pohteen edustajien kanssa. Liminka sai Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen maaliskuussa 2024. Vuoden 2025 alussa on työstetty uusi toimintasuunnitelma, jossa on viisi tavoitetta, joista kullakin 2–4 toimenpidettä. Useimmat tavoitteet liittyvät lasten hyvinvoinnin ja hyvän elämän vahvistamiseen. Varhaiskasvatuksessa on toteutettu lasten oikeuksien viikolla jokaisen työntekijän johdatus lasten oikeuksiin –koulutukset tiimeittäin.

Henkilökunnan kansainvälisyyden, kielitietoisuuden ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen koulutuksen ja Erasmus+-täydennyskoulutusten kautta ovat tukeneet kaksikielisen opetuksen jatkumon toteutumista. Limingan kaksikielinen opetus perustuu CLIL-pedagogiikkaan (Content and Language Integrated Learning), jonka mukaan kieltä opitaan rinnan oppisisältöjen kanssa. Opettajien CLIL-osaamista on vahvistettu yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa ja valtakunnallisessa Kaksari-verkostossa. Huhtikuussa 2025 Liminka Ojanperän koulun johdolla isännöi valtakunnallisia Kaksari-päiviä Limingassa. Seminaariin osallistui noin 40 kaksikielisen opetuksen kehittäjää eri puolilta Suomea. Seuraavaa Kaksariseminaaria varten on saatu Opetushallituksen hankerahaa

HaLi-harrastustoimintaa kehitettiin etsivän harrastustoiminnan suuntaan osallistamalla oppilaita HaLi-agentteiksi. HaLi-agentti- eli harrastuskaveritoiminnalla pyritään tavoittamaan entistä enemmän peruskoululaisia harrastustoiminnan pariin. HaLi-harrastustoiminnan kautta oppilaita saatiin aktivoitua harrastustoiminnan piiriin entistä enemmän.

Osana kunnan kansainvälisyyden vahvistamista aloitettu koulutusvientityö jatkui. Elokuussa 2025 kaikissa Limingan peruskouluissa oli kiinalaisia oppilaita opettajineen viikon ajan. Vieraita oli yhteensä noin 70. Sivistyspalvelut sai erinomaisen arvion vierailuohjelman järjestämisestä ja rahallisen korvauksen, jolla on edistetty koulujen kansainvälistymistä.

Kasvatus- ja opetuspalveluissa painopiste on ollut lasten ja nuorten sekä työntekijöiden hyvinvoinnin vahvistamisessa. Kunnassa toteutettiin henkilöstökysely keväällä 2025. Kyselyn tulokset on käyty läpi yksiköissä ja paikannettu tuloksista yksiköiden vahvuudet ja kehittämiskohteet. Kehittämiskohteiden edistämiseksi on laadittu suunnitelmat ja aikataulus.

Oppimisen tuen järjestämisen muutos astui voimaan 1.8.2025 (PoL 1090/2024) alkaen. Syksyllä 2025 on toteutettu keväällä tehtyjä suunnitelmia painopisteen siirtämiseksi ryhmäkohtaiseen tukeen. Kehittämistyö jatkuu kaikilla kouluilla oppimisen tuen koordinaattorin ja mentoriopettajan tuella, ja sitä arvioidaan lukuvuoden päättövaiheessa.

Valtioneuvoston panostukset perusopetukseen näkyivät vahvimmin vuonna 2025. Alaluokkien tuntimäärä lisääntyi viidellä vuosiviikkotunnilla. Vuosiluokille 1 ja 2 tulee tunti lisää sekä äidinkieltä ja kirjallisuutta että matematiikkaa. Vuosiluokille 3-6 tulee yksi vuosiviikkotunti lisää äidinkieltä ja kirjallisuutta.

Iltapäivätoimintaa kehitettiin Liminganlahdella lukuvuonna 2024-2025 pilotoidun mallin mukaan. Iltapäiväohjauksesta vastaavat iltapäivätoiminnanohjaajat, jotka toimivat osittain myös Ha-Li-harrastustoiminnan ohjaajina. Sivistyspalveluiden suunnittelija, HaLi-koordinaattori, toimii osittain iltapäiväohjaajien lähiesihenkilönä. Iltapäivätoiminnan suunnitelma päivitettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 19.2.2025/§ 19. Lautakunta ei päätnyt nostamaan iltapäivätoiminnan maksua, mutta iltapäivätoiminnan laajuutta ja kestoä muutettiin. Iltapäivätoiminta päättyy klo 16.00 joka päivä. Ryhmämuotoisen iltapäivätoiminnan laajuudeksi mitoitettiin 30 iltapäivälästä/koulu.

Kiusaamiseen ja häirintään puuttumiseen saatiin vuoden 2025 alussa Opetushallituksesta hankeraha, jolla edistetään sekä Limingan LYK-suunnitelmaan että opetussuunnitelmaan kirjattuja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmia.

Varhaiskasvatuksessa hallinnollista resurssia suunnattiin kasvatustyöhön. Apulaisjohtajat tekevät 1.1.2025 lähtien kaksi päivää viikossa eli 40 % työajasta työtä lapsiryhmissä ja ovat osa varhaiskasvatusryhmän henkilöstömitoitusta. Apulaisjohtajien työ lapsiryhmässä on toteutettu tarpeen mukaan sijaiskulujen vähentämiseksi.

Limingan lukio on mukana yksinäisyyden vähentämiseen tähtäävässä School to Belong -ohjelmassa. Ohjelman takana on sitoutumaton järjestö, Helsinki Missio. Ohjelmaan kuului vuonna 2025 yksinäisyyden vähentämiseen, kiusaamisen ehkäisemiseen ja kaveritaitoihin liittyviä oppitunteja opiskelijoille. Toiminta jatkuu vuonna 2026.

Limingan seudun musiikkiopistoon hankittiin vuoden alussa kansainvälisen tason vaatimukset täyttävä Bösendorfer-flyygeli, esittelymalli alle puolet uuden vastaavan flyygelin hintaisena. Flyygeli on hankittu vuokramallilla, jolloin hankintakulut jakautuvat kuudelle vuodelle sivistyksen käyttötalouteen. Korkeatasoinen Sarvelasali ja huippuflyygeli antavat hyvät edellytykset järjestää korkeatasoisia konsertteja Sarvelasalissa ja myös vuokrata salia äänitystarkoituksiin. Musiikkiopistossa panostettiin edelleen myös orkesteritoiminnan vahvistamiseen.

Limingan kunnan sivistyspalvelut ja sen kehittämisalueet kaksikielinen opetus, painotettu matematiikan opetus sekä Lapsiystävällinen kunta -toiminta saivat valtakunnallista näkyvyyttä syyskuussa, kun Limingan sivistysjohtaja palkittiin kunnan kehittämistyöstä Kuntaliiton ja Opsian Sivistyksen suunta -palkinnolla.

Sivistyspalveluiden strategisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluiden strategiset tavoitteet perustuvat lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä henkilökunnan hyvinvoinnin, kansainvälisyyden ja digitaalisuuden vahvistamiseen. Sivistyspalveluiden talouden vahvistaminen liittyy kunnan keskeisiin tavoitteisiin.

Sivistyspalveluiden valtuustoon sitovia mittareita ovat sivistyspalveluiden toimintakate sekä henkilöstön että oppilaiden/opiskelijoiden poissaolot. Tavoitteena oli, että sivistyspalveluiden talous toteutuu talousarvion mukaan. Sivistyspalveluiden talousarvion toimintakate oli vuoden lopussa 103,1%, mistä syystä jouduttiin hakemaan lisämäärärahaa vuodelle 2025.

Henkilöstöön liittyvä tavoite saavutettiin. Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyivät selvästi vuonna 2025 edelliseen vuoteen verrattuna. Peruskoululaisten poissaolot ovat vähentyneet. Poissaoloihin puuttumisen toimenpiteet alkavat vaikuttaa. Lukio-opiskelijoiden poissaolot ovat lisääntyneet. Sivistyspalveluiden toimintasuunnitelma perustuu sivistyspalveluiden strategiaan tavoitteisiin. Niiden toteutuminen on kuvattu luvussa Toimintasuunnitelman toteutuminen.

Näkö-kulma	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite 2025	TP 2025
Talous	Sivistyspalveluiden vastuualueiden talous toteutuu talousarvion mukaan. - varhaiskasvatus - perusopetus - lukiokoulutus - musiikkiopisto	Työntekijöiden työpanoksen ja tilojen joustava, tehokas käyttö. Yksityisistä vuokratiloista luovutetaan. Kestävän kehityksen mukainen energian ja materiaalien käyttö. Varhaiskasvatuksen käyttöaste kasvaa 80 %:iin.	Sivistyspalveluiden toimintakate (%) 1-3/2025 1-6/2025 1-9/2025 1-12/2025	Sivistyspalveluiden toiminta toteutuu talousarvion puitteissa eli toimintakate vastaa kunkin kvartaalin lopussa tasaisen toteuman prosenttiosuutta.	Toteutui lisätalousarvion jälkeen (1-12/2025: 100% (Alkup. talousarvioon nähden toteuma 103,1%))
Henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Työntekijöiden hyvinvointiin ja työolosuhteisiin panostetaan. Henkilöstön osaamista ja työn imua vahvistetaan koulutuksella.	Sairauspoissaolopäivät	Sairauspoissaolopäivien lukumäärä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan aikaan.	Toteutui (1-12/2024: 7 404 päivää, 1-12/2025: 6 747 pvää)
Laatu	Koulukiusaaminen vähenee.	Toteutetaan vuonna 2023 käyttöön otettua kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmaa.	Oppilaiden poissaolot vähenevät edellisen vuoden vastaavan ajan poissaoloista.		

		Vahvistetaan KiVa-mallin toteutusta.	Poissaolotunnit/oppilas		Toteutui perusopetuksessa (tuntia/oppilas: 1-12/24, 34,8h/oppilas, 1-12/25 31,3h/oppilas)
		Otetaan käyttöön 1–3 uutta kiusaamiseen puuttumisen mallia.	Poissaolotunnit/opiskelija		Ei toteutunut (Tuntia/opisk: 1-12/24, 19,5h/opiskelija 1-12/25 29,4h/opiskelija Tunti (t)=45 min. oppitunti. Lukion 75 min. oppitunnit on muutettu 45 min. mukaisiksi. KiVa-malli on toteutunut. TCM-malli otettu käyttöön.

Sivistyspalveluiden henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Sivistyspalveluiden koulutukset ovat toteutuneet koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutuksissa painotettiin strategisia tavoitteita eli digitaalisuuden, kansainvälisyyden ja hyvinvoinnin vahvistumista sekä opetuksen laadun parantamista. Keväällä 2025 esi- ja perusopetuksen sekä lukion henkilökunta on osallistunut oppimisen tuen muutokseen liittyviin webinaareihin. OPH:n webinaarit ja seminaarit jatkuivat myös syyslukukaudella.

Alla olevaan henkilöstötaulukkoon on kirjattu sivistyspalveluiden henkilöstö talousarviovuoden päättyessä. Opaalin mukaan vuonna 2024 on sivistyspalveluissa toteutunut 321,1 HTV ja vuonna 2025 312,3 HTV. Henkilöstömäärä on työsuhteisten määrä 31.12.2025. Sekä kokonaishenkilöstö-määrä että HTV ovat vähentyneet vuodesta 2024 vuoteen 2025.

Henkilöstömäärä 31.12.	12/2022	12/2023	12/2024	12/2025
Vakinaiset, lkm	315	307	335	349
Määräaikaiset, lkm	94	99	101	82
Sijaiset, lkm	50*	15	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	3	2	0	0
Henkilöstö yhteensä	462	423	436	430